

Tarpeet ja tavoitteet parisuhteissa ja seksuaalisuudessa

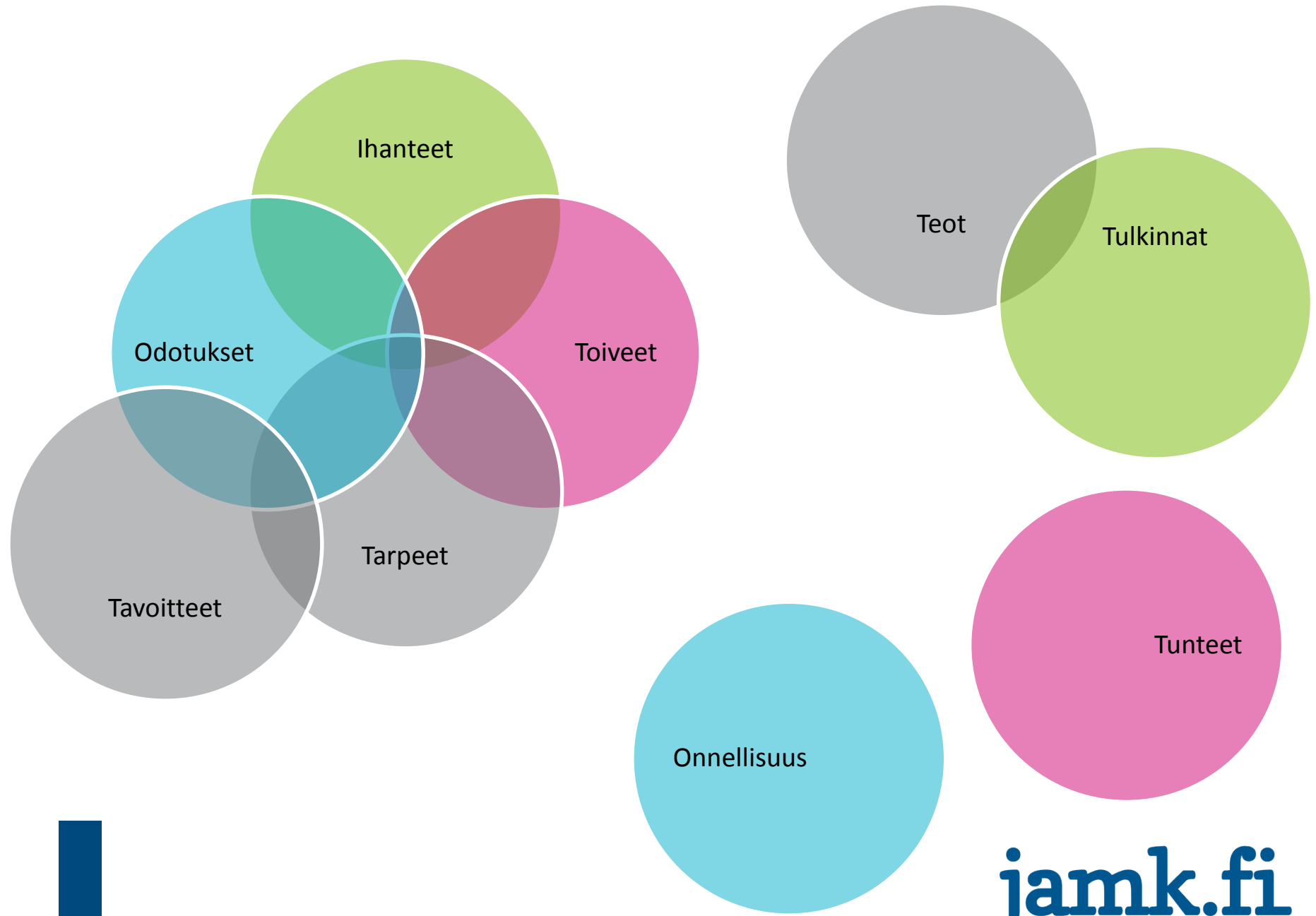
PsT, psykologi, asiantuntija

Kaisa Malinen

JAMK

[jamk.fi](https://www.jamk.fi)

Mistä tarpeet tulevat?

- Parisuhdetarpeiden taustalla
 - Persoonallisuutemme
 - Parisuhdehistoriamme
 - Nykyinen parisuhteemme
 - Perhetaustamme
 - Kulttuurimme
 - Uskontomme
 - ...
- Parisuhde aina kokemuksena yksilöllinen riippumatta kulttuuritaustasta!

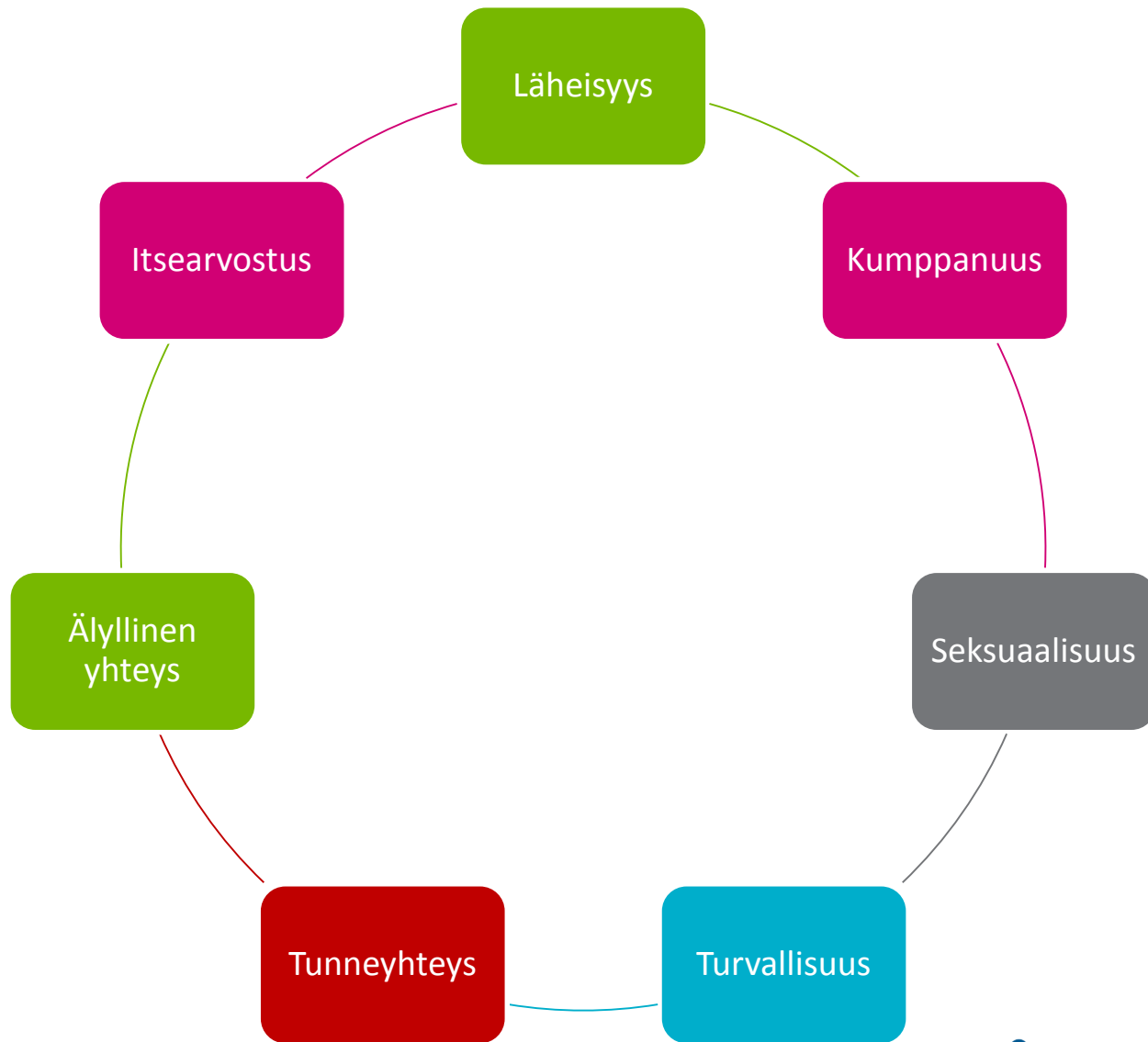

Mitä parisuhteelta halutaan?

Hyvässä parisuhteessa on erittäin tärkeää:	Naiset	Miehet
Vahva luottamus puolisoon kaikissa asioissa	80	65
Molemminpuolinen arvostus ja kunnioitus	80	62
Puolisoista kumpikin vahvasti sitoutuneita perheeseen	58	40
Puolisoilla on samanlaiset elämänarvot	57	37
Voidaan puhua ja jakaa kaikki asiat	55	43
Hyvä kyky käsitellä ristiriitoja	47	35
Kummallakin puolisoista kyky ilmaista tunteitaan	44	32
Voimakas rakastamisen tunne	40	30
Kumpikin puolisoista osallistuu tasapuolisesti kotitöihin	35	20
Hyvä seksisuhde puolisoitten välillä	34	37
Kumpikin puolisoista osallistuu perheen elättämiseen	29	18

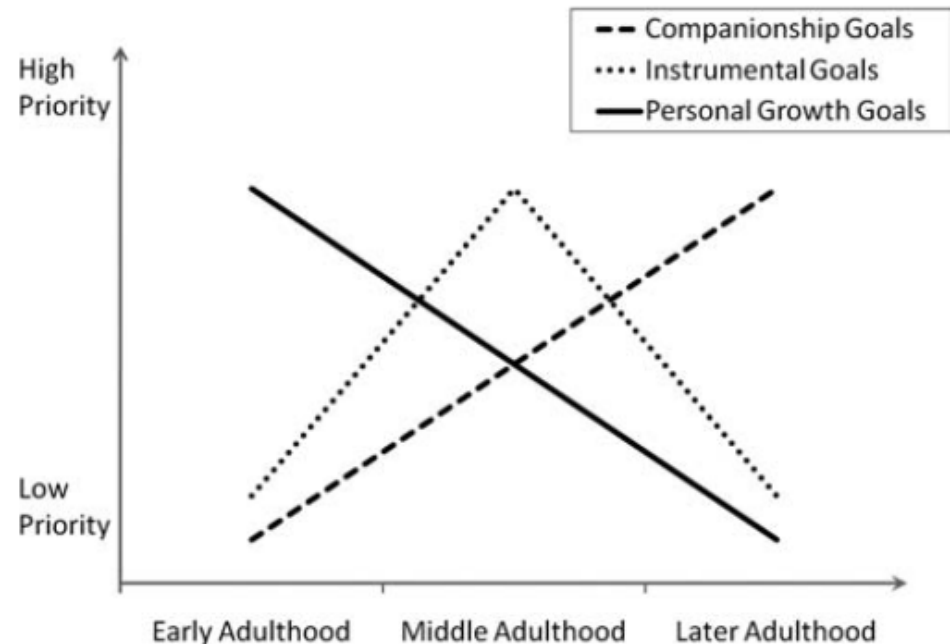

Lähde: ks. Le & Agnew, 2001

Erilaisia tavoitteita

- Kumppanuus
- Henkilökohtainen kasvu
- Välineelliset tavoitteet

Lähde: Li & Fung, 2011

Jokamiehen ja -naisen parisuhdeteoriat

Parisuhde kohtalona

- Yhteensopivuus
- Se ainoa oikea
- Romantiikka

Parisuhde kasvunpaikkana

- Parisuhteen hoitaminen
- Suhteen kasvu

Tavoitteiden ”toimivuus”

- Voivatko jotkut tavoitteet olla haitallisia?
 - Erilaiset tavoitteet toimivia eri elämänvaiheissa, tavoitteiden ja mahdollisuuksien tasapaino
- Onko parempi toivoa paljon vai vähän?
- Onko suhde pahan välttämistä vai hyvän tavoittelemista?

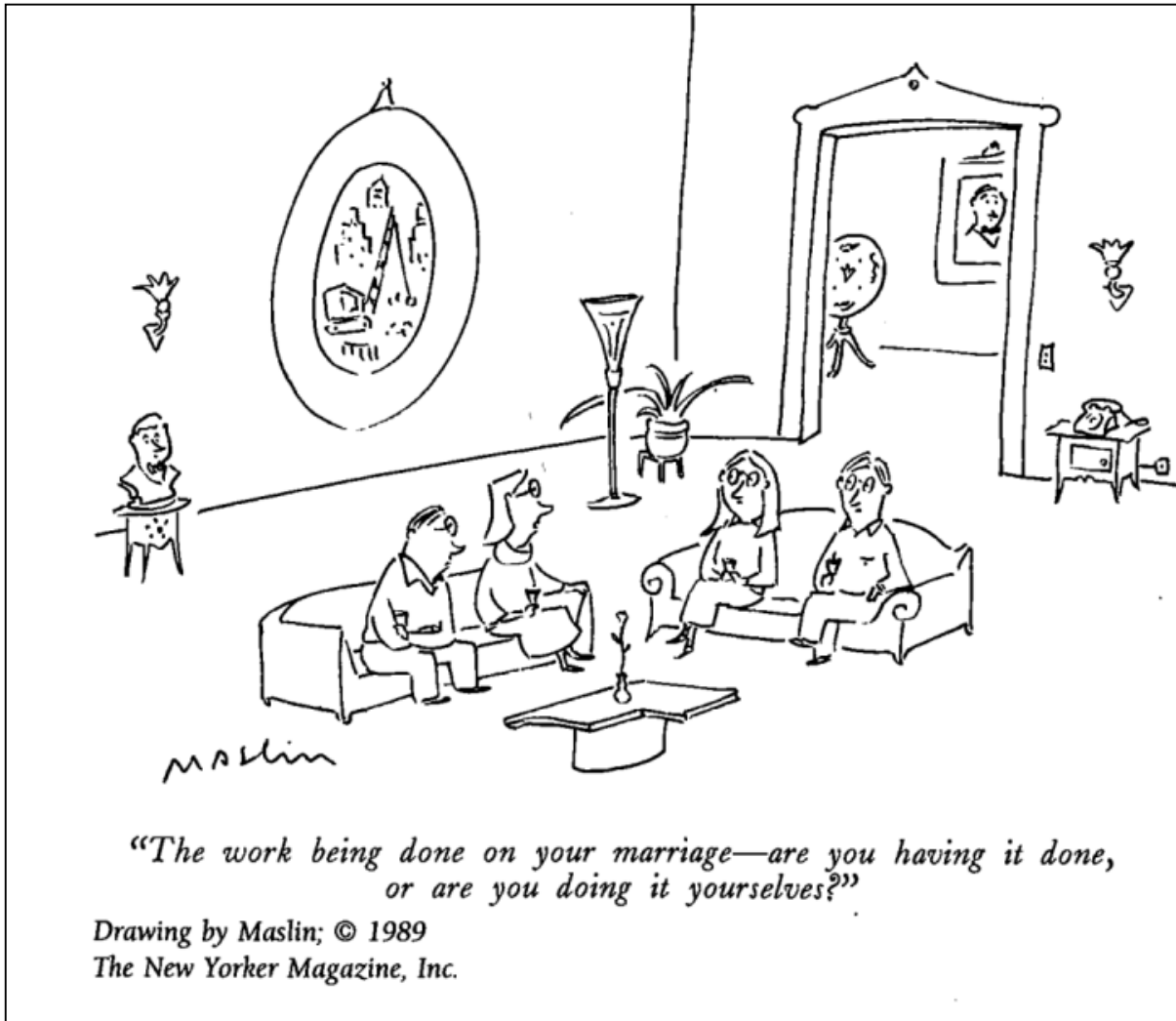
Onko tavoitteena...

- ... suhteen jatkuvuus
- ... suhteen muuttumattomuus
- ... suhteen onnellisuus
- ... ongelmien ennaltaehkäisy ja korjaaminen
- ... valmius muuttua

Miten toiveet täytetään?

Tarpeista viestiminen

- Omien ja puolison tarpeiden tunnistaminen
- Omien ja puolison tarpeiden yhteensovittaminen
- Omat, puolison ja yhteiset teot tarpeiden täyttämiseksi

Pyyteettömät ja vaihtoon perustuvat suhteet

Vaihtosuuhde

- Kun annan niin saan
- Odotus palkkiosta

Pyyteetön suhde

- Annan sen mitä toinen tarvitsee
- Ei tarvetta takaisinmaksulle
- Symmetrinen – epäsymmetrinen

Tulkinnat parisuhteessa

- Onnellisissa parisuhteissa näkemykset puolisosta optimistisia, mutta ”todellisuuteen” kytkeytyneitä
- Tunnepitoiset tulkintakehykset (esim. odotukset, ajatusten lukeminen, syy-selitykset)
- Vuorovaikutuksen tärkeys tulkintojen jakamisessa

Miten parisuhdetta hoidetaan?

- Hoitamalla yhteisiä tehtäviä
- Vakuuttamalla rakkautta ja suhteen jatkuvuutta
- Hallitsemalla ristiriitoja
- Tukemalla kumppania
- Olemalla avoin
- Toimimalla myönteisesti
- Jakamalla yhteiset sosiaaliset verkostot

**Entä kun toiveet täyttyvät...
tai eivät täyty?**

Tavoitteet
& toiveet

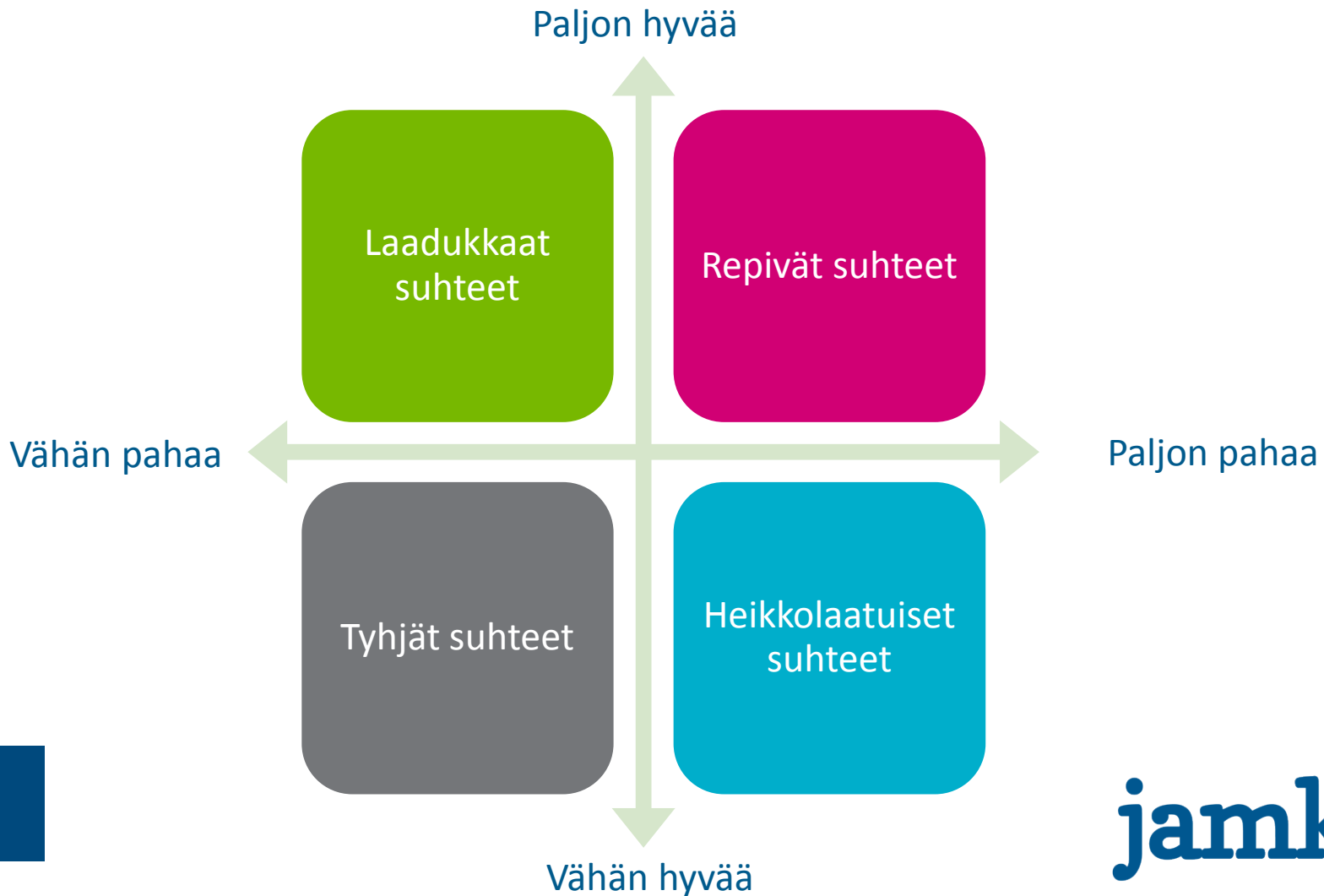
Suhteen
arki

Tyytyväisyys

jamk.fi

Ei vain hyvä tai huono

Taulukko 3. On ollut ristiriitoja puolison kanssa tai oli ristiriitoja entisen puolison kanssa vähintään kerran kuukaudessa parisuhteen kahden viimeisen vuoden aikana (%).

Ristiriitojen aihe	Avioliitto	Avioero
Nainen		
Kotitöiden jako	45	62
Lasten kasvatusta	34	39
Rahan käyttö	25	61
Vapaa-ajan käyttö	26	65
Puolisoiden välinen keskustelu tai sen puute	27	70
Läheisyyden ja tunteiden ilmaisu	26	65
Yhdessä vietetyn ajan määrä	25	59
Lasten hoitaminen	23	41
Seksiin liittyvät asiat	20	56
Erilaiset arvot ja elämäntyyli	18	68
Miehen työ	12	37
Kanssakäyminen sukulaisten kanssa	11	36
Alkoholin/päihteiden käyttö	9	45
Vaimon työ	10	23
Mustasukkaisuus	4	40
Uskottomuus	1	26

Ristiriitojen aihe	Avioliitto	Avioero
Mies		
Kotitöiden jako	41	50
Lasten kasvatusta	22	26
Rahan käyttö	25	54
Vapaa-ajan käyttö	24	53
Puolisoiden välinen keskustelu tai sen puute	24	58
Läheisyyden ja tunteiden ilmaisu	23	56
Yhdessä vietetyn ajan määrä	22	45
Lasten hoitaminen	16	27
Seksiin liittyvät asiat	22	53
Erilaiset arvot ja elämäntyyli	18	64
Miehen työ	14	35
Kanssakäyminen sukulaisten kanssa	14	33
Alkoholin/päihteiden käyttö	8	37
Vaimon työ	6	16
Mustasukkaisuus	2	35
Uskottomuus	2	19

Suurimpina avioeron esteinä vastaajat pitivät tutkimuksessa seuraavia asioita:

- lasten kärsimys, huoli lasten menettämisestä
- uskonnollinen vakaumus, moraaliset periaatteet
- taloudelliset asiat – haluttomuus luopua yhteisestä kodista
- puolison riippuvuus itsestä
- perhe ja ystävät, eron sosiaalinen tuomittavuus
- itsetuottamuksen puute
- vahva luottamus puolisoon, molemminpuolinen arvostus ja kunnioitus toista kohtaan
- rakkaus
- turvallisuus
- ilojen ja surujen jakaminen.

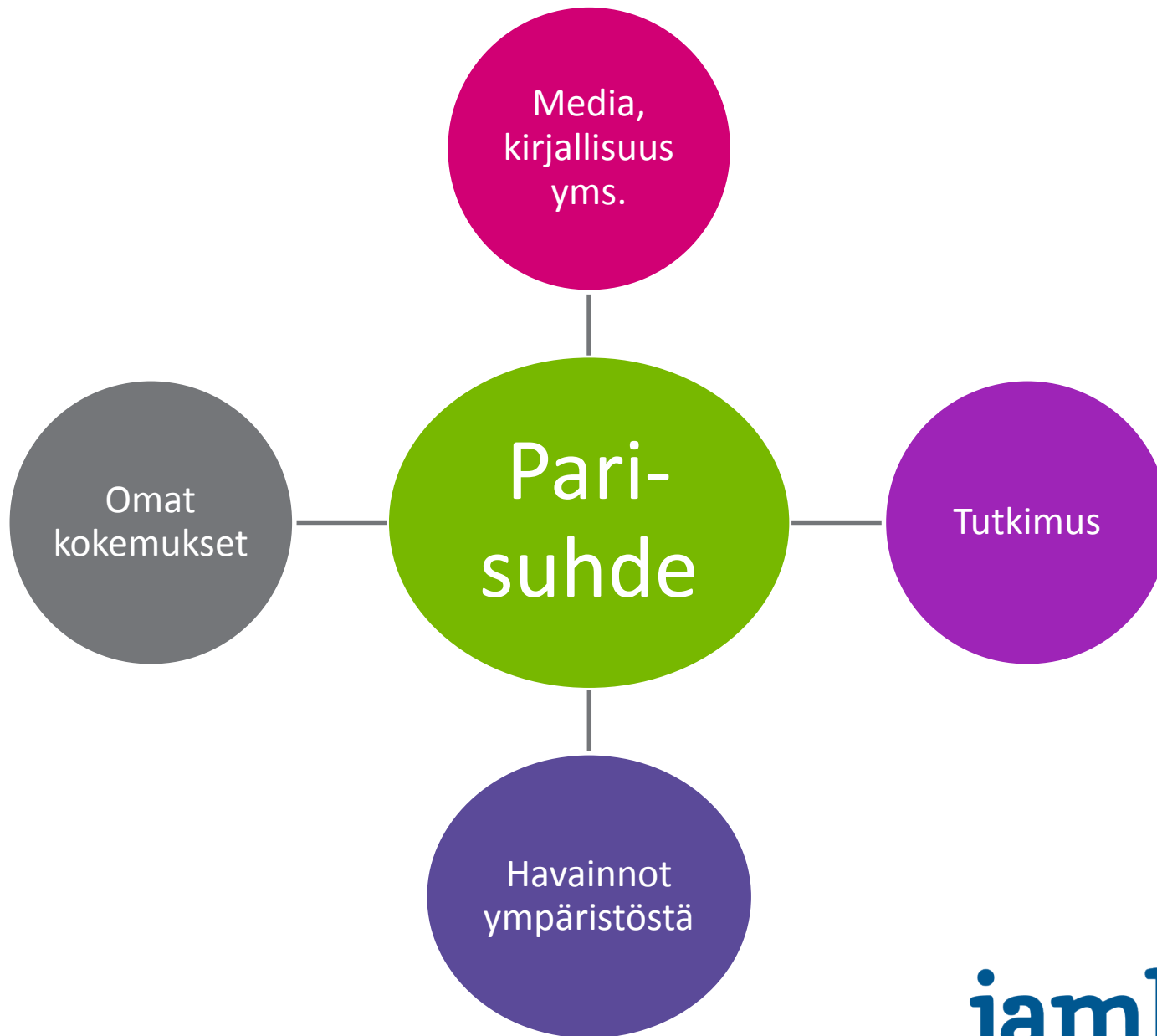
Seksuaalisuus osana parisuhdetta, parisuhde osana perhettä ja sukua

PsT, psykologi, asiantuntija

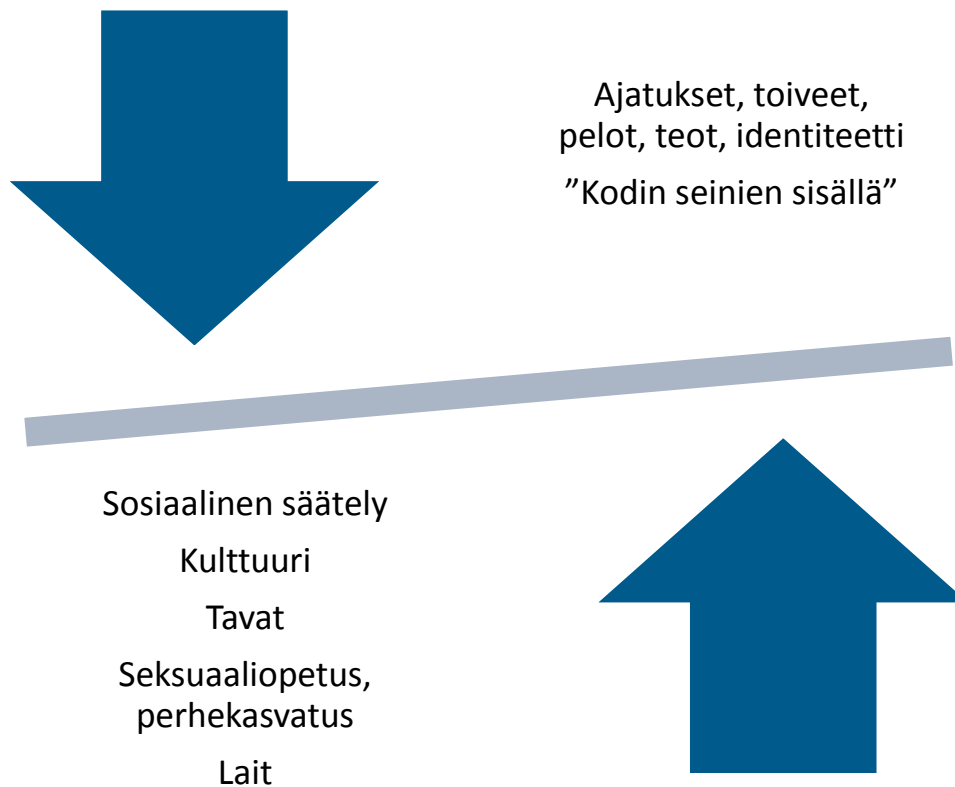
Kaisa Malinen

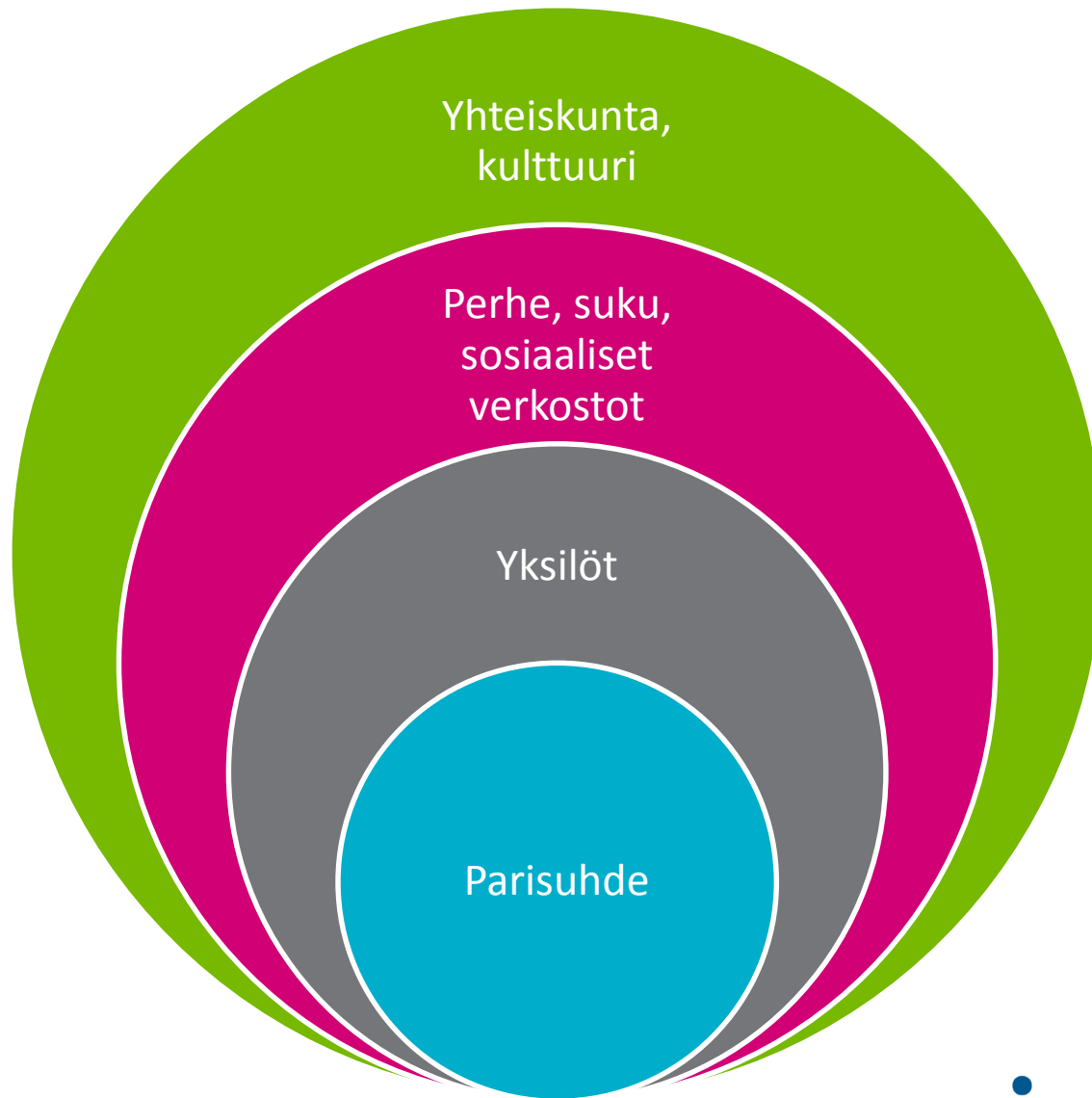
JAMK

Julkinen ja yksityinen

Perheet Suomessa

- Sukupuolten tasa-arvon ihanne
 - Työllisyys
 - Kotitöiden jako
 - Perhevapaat
- Avoliittojen yleisyys, korkea eronneisuus
- Työelämän joustavuus ja laajat perhevapaat

Avoliittojen yleisyys ja asenteet avoliittoja kohtaan

	Country	Cohabitation rate (%)	Rank 1 ¹
High prevalence	1. Sweden	24.06	2
	2. Finland	18.84	4
	3. Norway	18.82	6
	4. Brazil	16.18	13
	5. Denmark	15.77	1
	6. Germany	15.55	11
	7. Netherlands	13.21	7
	8. France	12.91	3
Medium prevalence	9. Chile	9.55	18
	10. New Zealand	9.38	22
	11. Austria	9.11	5
	12. Great Britain	8.68	16
	13. Switzerland	8.57	9
	14. Hungary	8.48	10
	15. Czech Rep	8.02	17
	16. Belgium	7.61	8
	17. USA	6.83	27
	18. Latvia	6.81	21
	19. Slovenia	6.59	12
Low prevalence	20. Spain	5.69	15
	21. Ireland	5.61	20
	22. Australia	3.88	19
	23. Portugal	3.67	14
	24. N Ireland	3.14	24
	25. Israel	3.05	26
	26. Slovakia	2.74	28
	27. Mexico	2.43	25
	28. Poland	2.36	23

Lähde:
Gubernskaya

Chart SF3.1.C. Crude divorce rate, 1970^a, 1995^b and 2012^c
Divorces per 1000 people

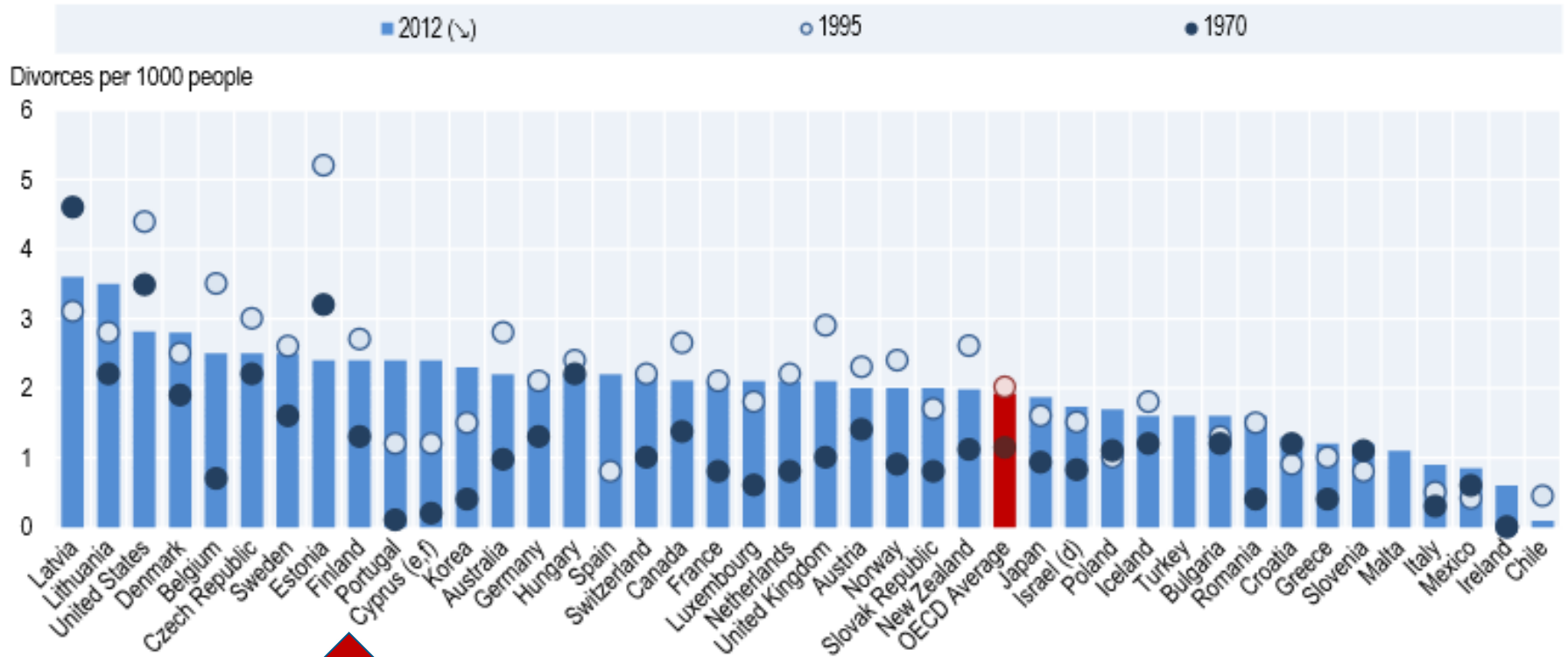
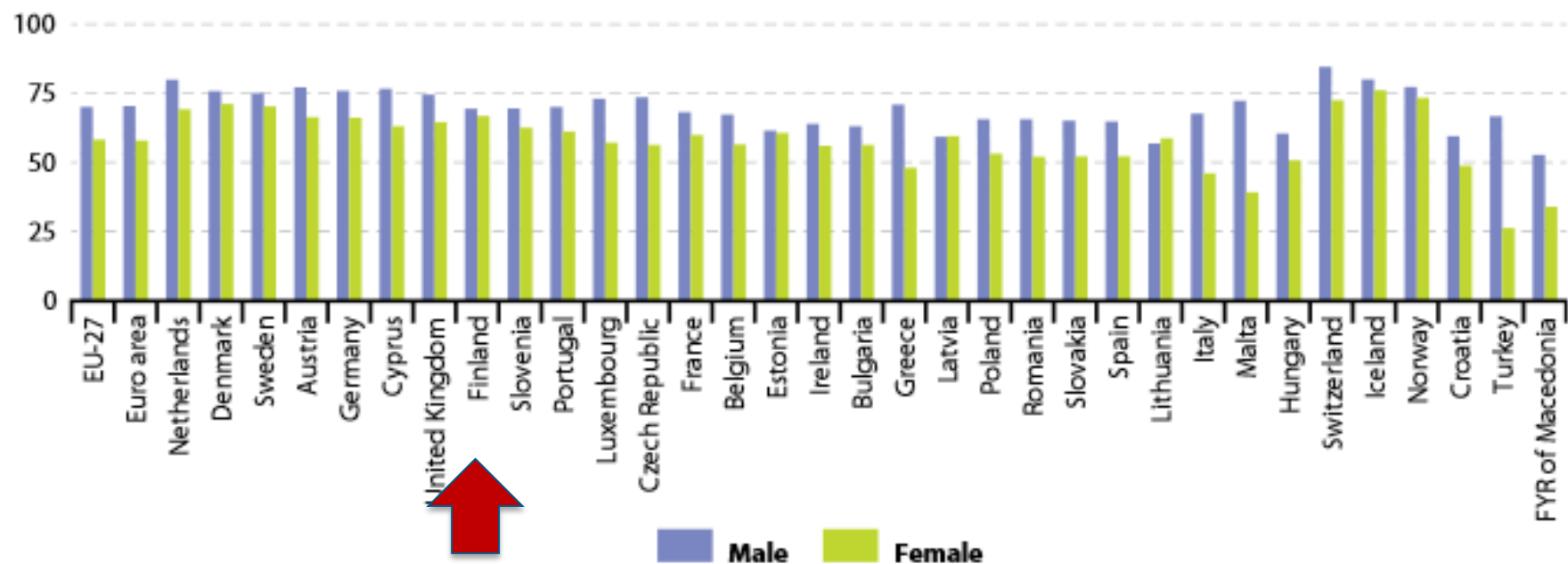

Figure 5.1.3: Employment rates by sex, 2010 (1)

(%)

(1) The figure is ranked on the average of employment rates for males and females.

Source: Eurostat (online data code: [lfsi_emp_a](#))

Parisuhde perhe-elämän eri vaiheissa

- Parisuhdetta eletään aina jossakin ajassa, tilassa ja ympäristössä
- Kuhunkin elämänvaiheeseen liittyy omat roolinsa
- Elämäkulun moninaisuus, vaiheet eivät seuraa toisiaan kronologisessa järjestyksessä

Parisuhteen kulku

Parisuhteen
solmiminen

Parisuhteen
syventäminen

Parisuhteen
hoitaminen

Parisuhteen
päättäminen

Nuoret parisuhteet

- Parin valinnan vapauden asteittaisuus
- Kiinnostuksen herääminen
 - Tuttuus
 - Samankaltaisuus (vastakohtat ei viehätä!)
 - Kiinnostuksen vastavuoroisuus
 - Fyysinen viehättävyys, samankaltaisuus
- Avoliiton ja esiaviollisen seksin hyväksyntä

”Onko sitä?”

”Yleellisyyttä.”

”Kyllä se puoliso siitä unohtuu kun saa kokea rakkauden omaan lapseen.”

”Olisi se niin tärkeä, että lapsilla olisi kaksi vanhempaa.”

”Sehän on nopeasti käsitelty aihe.”

Parisuhde pikkulapsiperheessä

- Parisuhteen kriisivuodet?
- Mikä kuormittaa?

Elämänmuutokset - positiivisetkin

Kotityöt ja vastuut lisääntyvät, työnjako muuttuu perinteisempään suuntaan

Puolisoiden vapaa-aika vähenee

Mahdollisuudet intiimiin vuorovaikutukseen vähenevät

Taloudellinen tilanne tiukkenee

- Mikä vahvistaa?

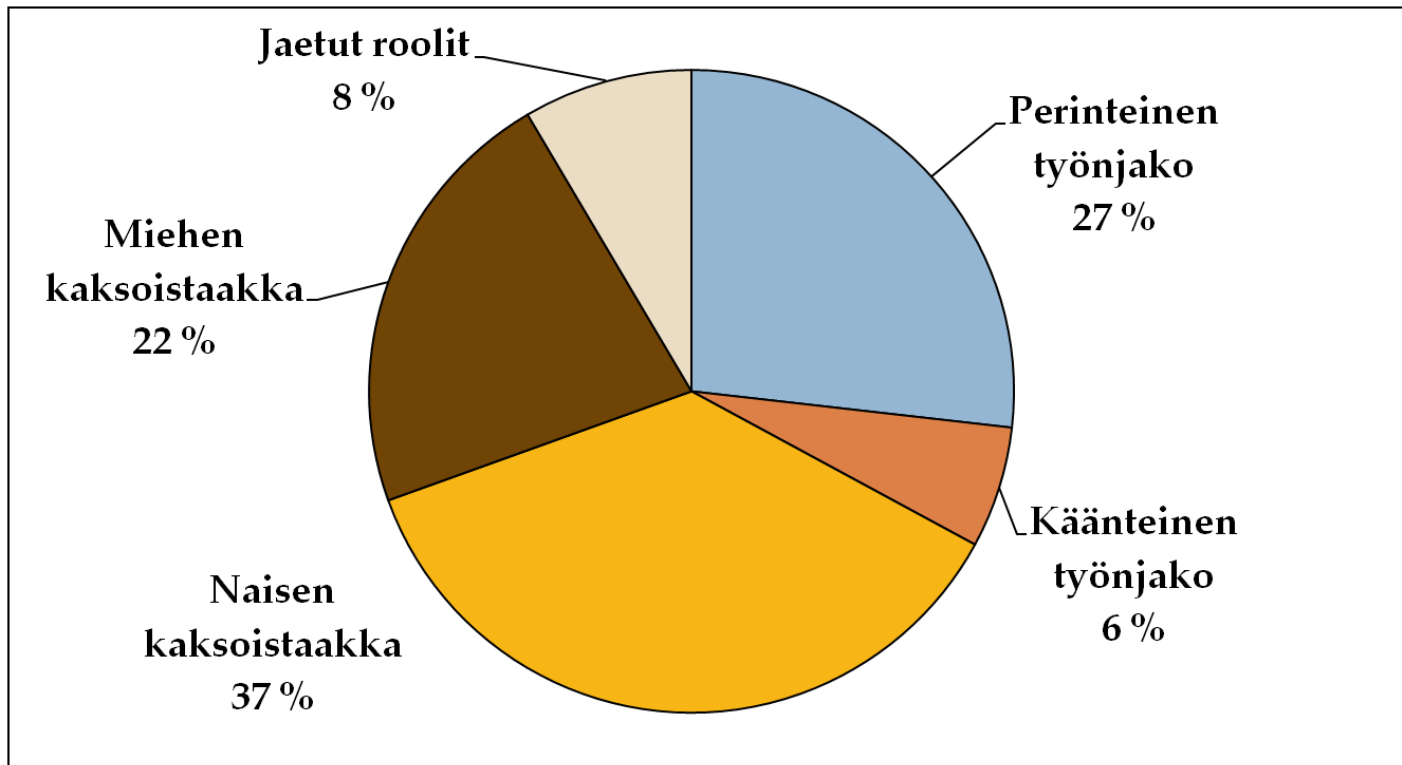
Vanhemmuuden jakaminen

Perhekokemus, me-henki

Yhteinen historia

Sopeutumiskyky

Työnjako pikkulapsiperheessä

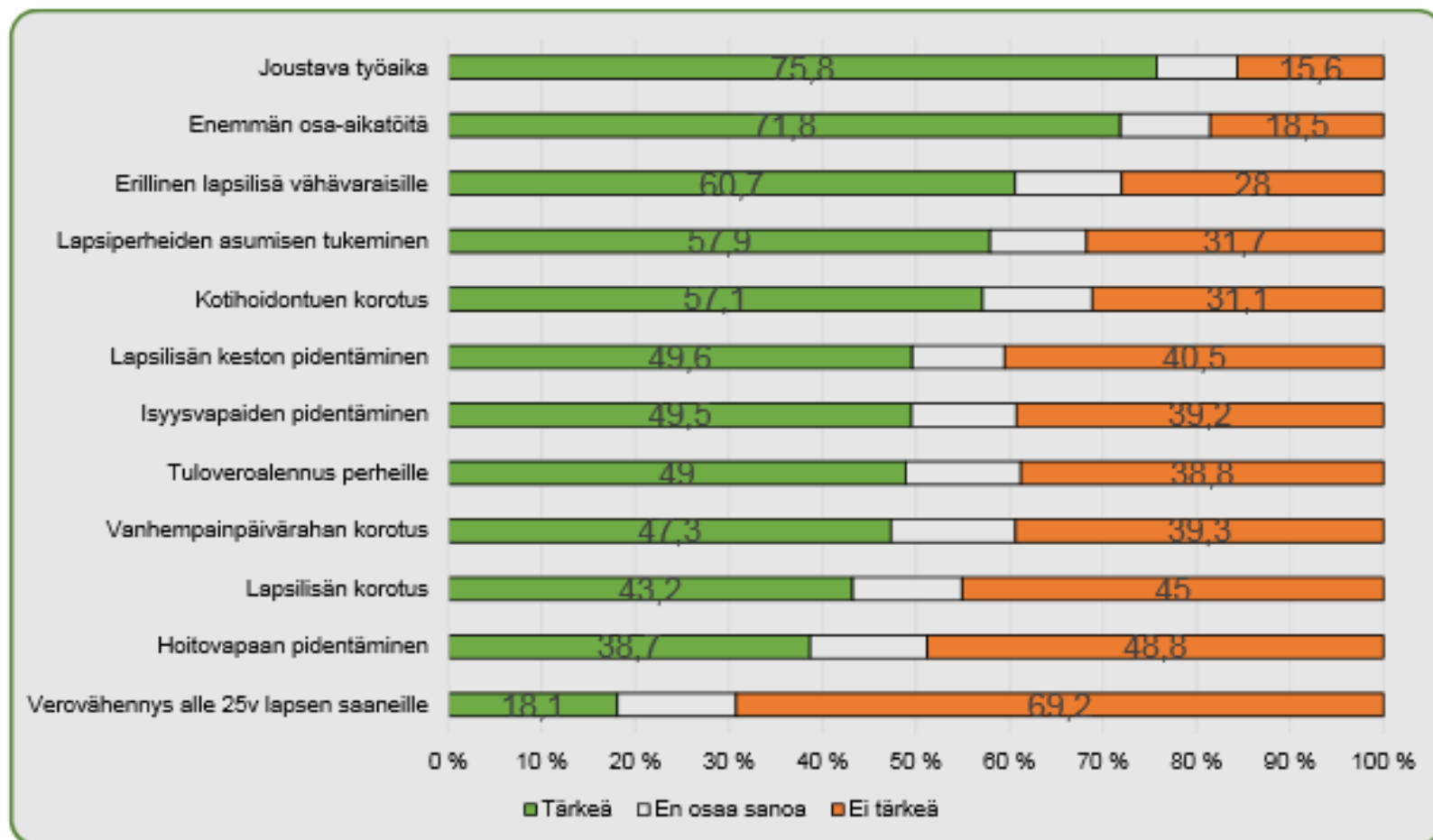

Mistä joustetaan kun paineet kasvavat?

- 1) Vapaa-aika
- 2) Parisuhde
- 3) Taloustyöt
- 4) Lapset
- 5) Työ

Kuvio 17. Vastaajille tärkeimmät perhepoliittiset toimenpiteet. Kaikki vastaajat 2.

Kypsän iän parisuhteet

- Tyhjän pesän vaihe: uusi alku vai eron esteiden katoaminen
- Leskeys & myöhäisen iän uusi onni (Pankarinkangas, 2011)
 - Kulttuuriset käsitykset leskeydestä
 - Uusissa suhteissa ratkaisevassa asemassa suhtautuminen aiempaan puolisoon (idealisoinnin kuorma) ja lasten suhtautuminen

Seksuaalisuus ja perhe

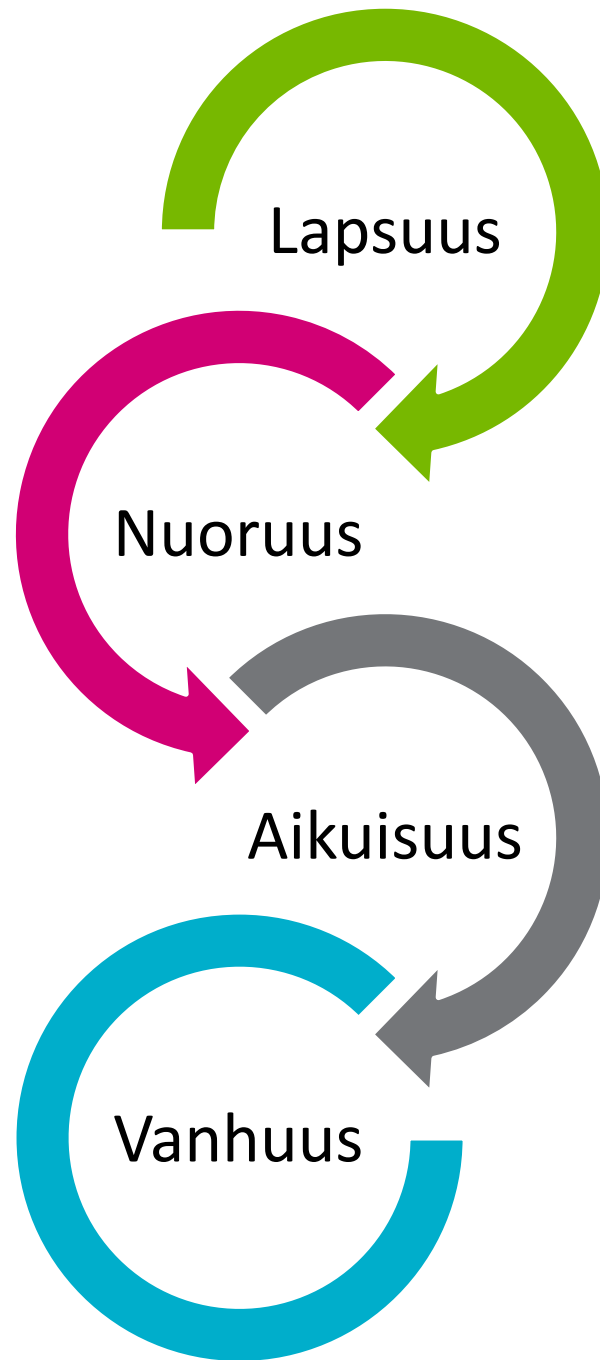
Seksuaalisuus perhe-elämän eri vaiheissa

- Seksuaaliset tunteet ja teot perhesuhteiden synnyttäjinä
- Perhe lasten seksuaalisuuden kasvuympäristönä
- Perhe ja vanhemmuus vanhempien seksuaalisuuden kontekstina

Mutta myös

- Perhe seksuaalisen väärinkäytön ympäristönä
- Ymmärrys seksuaalisuudesta pohjana ymmärrykselle perheestä

Lisälukemista:

- Fletcher, G., Simpson, J. A., Campbell, L., & Overall N. C. (2013). *Science of intimate relationships*. Chichester, UK: Wiley-Blackwell.
- Knee, C. R. (1998). Implicit theories of relationships: Assessment and prediction of romantic relationship initiation, coping, and longevity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 360–370.
- Le, B., & Agnew, C. R. (2001). Need fulfillment and emotional experience in interdependent romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 18, 423–440.
- Li, T., & Fung, H. H. (2011). The dynamic goal theory of marital satisfaction. *Review of General Psychology*, 15, 246–254.
- J. Harvey & A. Wenzel (toim.) (2001). *Close romantic relationships: Maintenance and enhancement*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Malinen, K., Härmä, S., Sevón, E., & Kinnunen, U. (2005). *Miten meillä menee? Työssäkäyvien pienten lasten vanhempien kokemuksia perhe-elämästä ja työstä*. Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskuksen julkaisuja 15. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- P. Noller & J.A. Feeney (toim.) (2006). *Close relationships: Functions, forms and processes*. New York: Psychology Press Taylor & Francis Group.
- Reis, H. T.; Rusbult, C. E. (2004). *Close relationships: key readings*. New York: Psychology Press.
- A. Rönkä, K. Malinen & T. Lämsä (toim.), *Perhe-elämän paletti - vanhempana ja puolison vaihtelevassa arjessa*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Väestöliitto: Perhebarometrit

Suomalaista parisuhdetutkimusta

- Tutkimusteemoja ja tutkijoita:
 - Tuoreita väitöskirjoja:
 - Jouko Kiiski (2011): [Suomalainen avioero](#)
 - Marja Känsälä (2012): [Parisuhde ja työ kahden uran perheissä](#)
 - Jaana Maksimainen (2010): [Terapeuttinen parisuhde](#)
 - Kaisa Malinen (2011): [Parisuhteen hoitaminen pikkulapsiperheissä](#)
 - Kirsi Pankarinkangas (2011): [Uudelleen avoituneiden leskien parisuhteet](#)
 - Tuula Pukkala (2006): [Avioliittojen kestävyys](#)
 - Hanna Ranssi-Matikainen (2012): [Erokriisit](#)
 - Sirpa Salo (2011): [Parisuhdeongelmat ja lapset](#)
 - Muita tutkimuksia ja tutkimustahoja:
 - Kaarina Määttä, Lapin yliopisto: Rakkaus, sitoutuminen
 - Merja Korhonen & Hannu Perho, Itä-Suomen yliopisto: Parisuhteen kulku, keski-ikä, parisuhdeinterventiot
 - Riitta Jallinoja, Helsingin yliopisto: Perhesosiologia, vieras perheessä, familialismi
 - Väestöliitto: Perhebarometrit
 - Perhetutkimuskeskus, Jyväskylän yliopisto: pikkulapsiperheet, eroaminen, parisuhdeväkivalta